6 Οκτωβρίου 2026

Ο Άγιος Απόστολος Θωμάς ο λεγόμενος Δίδυμος

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο άγιος Απόστολος Θωμάς, ο λεγόμενος επίσης Δίδυμος, γεννήθηκε στην Ιουδαία από γονείς πτωχούς, οι όποιοι όμως του με-τέδωσαν μεγάλη ευλάβεια για τον Μωσαϊκό Νόμο. Ήδη από νεαρή ηλικία απέφευγε τά θορυβώδη παίγνια των συνομηλίκων του και αφιερωνόταν στην ανάγνωση και στη μελέτη της Γραφής. Η γνώση αυτή του λόγου του Θεού και η καλή προαίρεση του, του επέτρεψαν να αναγνωρίσει δίχως δισταγμούς ότι ο Χριστός ήταν ο Μεσσίας που είχαν προαναγγείλει οι προφήτες, αμέσως μόλις Εκείνος του παρου-σιάσθηκε και τον κάλεσε να Τον ακολουθήσει. Άφησε τή βάρκα του καιί τα δίχτυα κι έγινε ένας από τους δώδεκα μαθητές του Κυρίου. Διώχθηκε, κυνηγήθηκε, λιθοβολήθηκε από τους Εβραίους, ακολου-θούσε όμως παντού τον Κύριο με ζήλο τόσο ένθερμα ώστε όταν ο Χρι-στός πορεύθηκε προς τα Ιεροσόλυμα για να παραδοθεί σ’ εκείνους που θα Τον θανάτωναν, ο Θωμάς είπε στους άλλους μαθητές: «Άγωμεν και ημείς ίνα άποθάνωμεν μετ’ αυτού» (‘Ιωάν. 11, 16).

Όταν ο Σωτήρ του κόσμου νικήσας τον θάνατο ανέστη εκ του τάφου, παρουσιάσθηκε στους μαθητές του, που ήταν συγκεντρωμέ-νοι στο υπερώο, κεκλεισμένων των θυρών, γιά τον φόβο τών Ιου-δαίων, και τους ενέπλησε χαράς, δείχνοντας τους στο σώμα Του τα σημεία του Πάθους. Κατά επιταγή της θείας Πρόνοιας, ο Θωμάς δεν ήταν τότε μαζί τους καί, όταν οι υπόλοιποι μαθητές του

διηγήθη-καν ότι είδαν τον αναστάντα Κύριο, δεν θέλησε να τους πιστεύσει. Με άφατη μακροθυμία ο Κύριος εμφανίσθηκε ξανά, μιά εβδομάδα αργότερα, ενώπιον των μαθητών και κάλεσε τον Θωμά να διαπι-στώσει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι είχε σωματικώς αναστηθεί, λέ-γοντας του να θέσει τον δάκτυλο επί τον τύπον των ήλων και να ψηλαφήσει την πλευρά που είχε τρωθεί από τη λόγχη. Επανόρθωσε έτσι την όλιγοπιστία του Θωμά, και μας δίδαξε ότι και εμείς επί-σης καλούμεθα να θέσουμε τον δάκτυλο -όχι σωματικώς άλλα πνευματικώς— στην πλευρά Του και να ποτισθούμε από την αναβλύζουσα Χάρη (Ίωάν. 20, 19-29)2.

Ο Θωμάς βρισκόταν μαζί με τους άλλους Αποστόλους την ήμερα της Πεντηκοστής, όταν το Πνεύμα το Άγιο κατήλθε έπ' αυτών ωσάν γλώσσες πυρός. Επληρώθη τότε θείας δυνάμεως για να κηρύξει στα έθνη τη σωτηρία, και του ανετέθη να κηρύξει τον λόγο του Θεού στις μακρινές περιοχές των Μήδων καί των Πάρθων (σημ. Ιράν) και στην Ινδία. Βρισκόταν τότε στα Ιεροσόλυμα ένας άνθρωπος ονόματι Αμβανής, ο οποίος έψαχνε να βρει αρχιτέκτονα ικανό να κτίσει το ανά-κτορο του βασιλιά των Ινδιών, ανάκτορο που έπρεπε να ξεπερνά σε μεγαλοπρέπεια, πλούτο και ομορφιά όλα εκείνα των προκατόχων του. Μαθαίνοντας από τον Κύριο ότι αυτή ήταν η οδός που του είχε επιφυλαχθεί για να ξεκινήσει την αποστολή του, ο Θωμάς παρουσιά-σθηκε στον Αμβανή ως σκλάβος έμπειρος στην οικοδομική τέχνη. Επιβιβάσθηκαν λοιπόν σ' ένα πλοίο κι έφθασαν στην Ινδία. Ό Θωμάς παρουσιάσθηκε ενώπιον του βασιλέα Γουνδιαφόρου καί του υποσχέ-θηκε να του οικοδομήσει, όπου εκείνος επιθυμούσε, ένα μεγαλειώδες ανάκτορο. Ό βασιλιάς ενθουσιάσθηκε από το σχέδιο πού του παρου-σίασε ο Απόστολος· έθεσε στη διάθεση του χρήματα πολλά, χρυσό κι ασήμι, γιά τις οικοδομικές εργασίες κι έφυγε μετά για μια τριε-τία στις απομακρυσμένες επαρχίες του βασιλείου του. Μόλις πήρε στα χέρια του όλον αυτό τον θησαυρό, ο Θωμάς έσπευσε να τον μοιράσει κρυφά στους αναρίθμητους πτωχούς και πεινασμένους, για τους οποίους ο βασιλιάς και οι αυλικοί του παντελώς αδιαφορούσαν. Τα θαύματα και τό κήρυγμα του Ευαγγελίου πού συνόδευαν τις ελε-ημοσύνες του είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ειδωλολατρών να άσπασθούν την πίστη του Χρίστου.

Όταν ο βασιλιάς τον ρώτησε πως προχωρούν οι εργασίες, ο Θωμάς του ζήτησε καί άλλα χρήματα για να τελειώσει, δπως είπε, τη στέγη. Πανευτυχής ο βασιλιάς του τα έστειλε, χωρίς διόλου να υποψιάζεται ότι ο Απόστολος μοίραζε τα χρήματα στους γύρω του πού είχαν ανάγκη. Φοβερή λοιπόν ήταν η οργή του, όταν πληροφο-ρήθηκε ότι ο Θωμάς τον είχε εξαπατήσει και ότι τον χρυσό καί το ασήμι του το μοίραζε σε ελεημοσύνες. Διέταξε να τον ρίξουν σ' έναν λάκκο βαθύ καί του επεφύλασσε τά πιο φρικτά βασανιστήρια. Τό ίδιο όμως κιόλας βράδυ, δ αδελφός τοΰ βασιλέα, πού ήταν πολύ άρρωστος, είδε σε οπτασία έναν άγγελο ο οποίος του

έδειξε ένα πε-ρίφημο ανάκτορο στήν αιώνιο βασιλεία τών δικαίων. Του είπε ο άγγελος: «Ιδού το ανάκτορο πού περιμένει τον αδελφό σου, αυτό πού του έκτισε ο Απόστολος Θωμάς». Οταν συνήλθε, διηγήθηκε στον αδελφό του Γουνδιαφόρο τά όσα είδε λέγοντας του πόσο πιο υπέροχο άπ' όλα τά επίγεια κτίσματα ήταν τό ανάκτορο πού του είχε κτίσει ο Θωμάς στον ουρανό. Ό βασιλιάς έξεπλάγη, μετενόησε, έδωσε εντολή νά βγάλουν τόν Απόστολο από τη φυλακή καί ζή-τησε, όπως κι ο αδελφός του, να βαπτισθεί

Ο άγιος Θωμάς έφυγε κατόπιν καί πήγε σε άλλο βασίλειο, όπου βασίλευε ακόμη μεγαλύτερη βία, βαρβαρότης καί ασέβεια. Χάρις στή δύναμη του Αγίου Πνεύματος, κατόρθωσε παρ' όλα αυτά νά ελκύσει στήν ευσέβεια τη σύζυγο του βασιλέα Τέρτια, τόν γιό της Άζάνη καί τις δύο κόρες της Μυγδονία καί Μαρκία. Κι άφου τους βάπτισε, τους εδίδαξε πως να ακολουθήσουν τήν οδό τής τελειώσεως με άσκηση καί αγνότητα. Αυτός ό τρόπος ζωής, ξένος καί ακατανόη-τος γιά τόν αναίσχυντο ηγεμόνα, κίνησε τήν οργή καί τή μανία του. Διέταξε νά συλλάβουν τόν Θωμά καί έστειλε πέντε στρατιώτες νά τόν πάρουν καί νά τόν οδηγήσουν έξω άπό τήν πόλη Μαϊλαπούρ (προάστειο του σημερινού Μαδράς), όπου καί τον θανάτωσαν τρυπώντας τον μέ λόγχες. Κατ' αυτό τόν τρόπο ό άγιος Απόστολος έξεδήμησε προς τόν Κύριο γιά νά χαίρεται τήν παρουσία Του αιωνίως. Τιμάται ώς ιδρυτής τής Εκκλησίας τών Ινδιών.